

Henri Van Nieuwenborgh

ZWARTE WOL

MOSAE LIBRO

ISBN 978 90 8666 396 5 paperback
NUR 330

© 2016, Henri Van Nieuwenborgh
(henri.vannieuwenborgh@hotmail.com)
Mosae Libro

Internet:
www.valsglazuur.be
www.boekenplan.nl
www.booxstore.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige ander manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelten uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (Artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

De zon brandde al wekenlang aan een wolkeloze hemel. De stad kreunde onder de hitte en het land barstte. De naakte grond leek op craquelé en het gras was bruingeel alsof het verschroeid werd met een vlammenwerper. Kokendheet was het landschap. Vlakbij trilde de lucht, in de verte hingen blauwe slierten rook tegen de horizon geplakt.

Urenlang zaten de bewoners van AVONDROOD tegen de muur in de schaduw, zo min mogelijk bewegend. Ze leken op zieke dieren die zich stilhielden, hun dood afwachting. Louis lag puffend in een ligstoel. Af en toe wreef hij met een zakdoek de transpiratie van zijn voorhoofd.

De hondsdagen hadden hun tol geëist. De laatste tien dagen was de temperatuur geen enkele keer onder de 30° gezakt. De hitte werd opgestuwd via een trechter, gevormd door hoge- en lagedrukgebieden, vanuit de Sahara. Record na record werd gebroken, onder meer dat van de warmste dag ooit en dat van de langste periode zonder regen. De alarmdrempel voor ozonconcentraties werd geregeld overschreden en over het fijnstof per kubieke meter werden zelfs geen berichten meer verspreid. Weermannen en -vrouwen beperkten hun commentaar tot 'veel drinken en geen zware inspanningen doen tussen 12.00 en 17.00 uur'. De statistieken bewezen een maand later dat Magere Hein in deze periode veel overuren had gemaakt. Zevenhonderdvijftig doden meer werden er in Vlaanderen geteld ten opzichte van een luwe julimaand.

Louis bekeek opnieuw de doodsbrief van zijn jeugdvriendin. Er sprongen tranen in zijn ogen. Haar levensdraad was doorgeknipt. Nijdig veegde hij zijn ogen droog. Bang dat zijn zoon dit verdriet zou zien. Oud zijn mocht geen synoniem worden voor zwakte. Toch was er geen ontkomen aan, zowel fysiek als mentaal ging hij achteruit.

Het leek alsof hij het verval omarmde zoals je dat met een knappe minnares doet.

De pillen die hij dagelijks slikte, moesten allerlei kwalen tegenhouden of minstens indijken. Behalve het feit dat hij hiermee de farmaceutische sector hielp om nog rijker te worden bracht de medicatie niet veel soelaas. Keurig, in een glazen potje met zijn naam erop, werden dagelijks de pilletjes gebracht, meestal samen met de maaltijden. In verlofperiodes, wanneer jonge stagiaires die taak overnamen, werden deze potjes weleens verwisseld. Geen enkele bejaarde die daar echter zijn beklag over deed. Pillen en oudjes zijn nu eenmaal verduelig.

Louis glimlachte. Het was voor hem telkens een prettig intermezzo als Mona zijn medicatie bracht. Ze wreef dan eens over zijn hoofd. Soms, wanneer hij energie genoeg had, durfde hij weleens in haar billen te knijpen. 'Dat niet', zei ze dan boos. Net op dezelfde toon waarmee hij vroeger zijn arbeiders terechtwees. Kordaat. Zij kropen dan ook gedwee in hun slakkenhuisje.

Louis besepte goed dat het voor jonge vrouwen geen cadeau moest zijn om oude mannen, zoals hij, te verzorgen. Bij hem viel het dan nog allemaal mee. Hij was nog heel lucide, zindelijk en kon nog alles zelf. Maar toch. Wellicht was het maar een pleister op een houten been, maar regelmatig stopte hij Mona een briefje van vijftig of honderd toe.

'Voor de goede zorgen', zei hij dan.

'Je moet dat niet doen, Louis', weerde ze af. Protesteren deed ze evenwel nooit als hij het biljet in de zak van haar verpleegstersschort stopte.

Vrouwen, hij had er te weinig van geproefd. Te veel gewerkt en gewroet, in zijn krachtige jaren. Nu was het daarvoor te laat. Zijn libido was weg. In bed probeerde hij soms zijn penis te stimuleren maar doorgaans geraakte die fiere soldaat van weleer niet of maar half recht.

Vrouwen waren er genoeg in het rusthuis. Eén man voor vijftig vrouwen, dat was zo het gemiddelde. Elke haan zou blij zijn met zo'n goed gevuld kippenhok. Helaas waren de

hennen hier niet meer broeds. Dames in rolstoelen, met duwkarretjes en met dikke, ontstoken benen van jarenlange cellulitis waren er genoeg. Die meed Louis echter zo veel als mogelijk. Echt nog prompte madammen waren een uitzondering. Je moest immers al goed afgetakeld zijn voordat een doorsnee burger een plaatsje in dit rusthuis kreeg. De weinige bewoonsters die er nog goed uitzagen waren net als de mooie meisjes uit zijn jeugd: ook zij lieten zich niet gemakkelijk inpalmen. Daar bleven vrouwen goed in, ook op gezegende leeftijd, in het zich moeilijk laten strikken. In dat eeuwige spel van aantrekken en dan weer afstoten.

In het rusthuis bleef de lichamelijke liefde beperkt tot het puberale niveau. Hand vasthouden en af en toe een kuise zoen op de mond, met dichtgeplakte lippen. Met een tongkus werden er immers te veel microben rondgestrooid en daar moest je als bejaarde behoedzaam voor zijn. Tijdens de winterperiode wanneer allerlei ziektes de ronde deden was contact met elkaar zelfs verboden. Het verplegend personeel zag daar strikt op toe. Soms moesten de bewoners dagenlang verplicht op hun kamer blijven en werd er een soort quarantaine ingesteld om elkaar niet te besmetten. Een kwalijke verkoudheid – tegen de griep waren ze ingent – die rondtoerde in een rusthuis was immers even dodelijk als scheurbuik op een karveel midden in de oceaan. Nog altijd werd trouwens hetzelfde recept gebruikt om deze kwaal te bestrijden. Veel sap van citrusvruchten drinken en op die manier het tekort aan vitamine C aanvullen.

Louis keek naar buiten. In de strakblauwe lucht dreven enkele wolken als snelle zeilschepen voorbij. Zou Anita daar nu ergens zitten? Ginder hoog, in de hemel? Er overviel hem een soort weemoed. Dat beladen gevoel, telkens als hij aan zijn jeugd terugdacht. Hij zag Anita in gedachten, dat ooit zo mooie meisje, zijn eerste liefde. Als puber werd hij naar haar toe getrokken, zoals de zee naar de maan. En nu was ze dood. Het meisje dat naast hem gelopen had toen hij zijn plechtige communie deed. De meeste

herinneringen aan vroeger waren nog niet vervaagd. Recente gebeurtenissen kon Louis wel niet lang meer vasthouden. Zijn geheugen ebde langzaam weg, dat was nog een andere oudemannenkwaal.

Toen Louis zijn plechtige communie deed waren daar twee intense jaren van voorbereiding aan voorafgegaan. Absoluut vereiste kennis waren naast het obligate Onze Vader en Weesgegroet ook de inhoud van het catechismusboekje, de tien geboden en de aktes van geloof, hoop, liefde en berouw. Het grootste affront dat iemand kon overkomen was dat zijn kennis van het geloof niet voldoende was en hij zijn communie van de pastoor niet mocht doen. Louis zag het nog zo voor zich. Als je door het kerkportaal stapte zaten de jongens rechts en de meisjes links. Wanneer het grote moment gekomen was om de Heer te ontvangen mochten zij samen naar de communiebank gaan. Twee aan twee. Iedere jongen keek daarnaar uit. Aan welk meisje zou hij gekoppeld worden? Stiekem zaten zij te tellen wat het lot voor hen voorzien had. Voor Louis was alles bijzaak geweest. De met witte linten versierde auto, het rijke feestmenu en de centen die peter, tantes en nonkels hem toestopten. Nee, zijn moment van glorie was toen hij met het mooiste meisje van het dorp naar het altaar mocht stappen. Anita was een engel die even op aarde was nedergedaald. Haren in een dotje met witte bloemetjes erin. Een maagd – wit en puur – zoals alleen meisjes van twaalf dat kunnen zijn. Hij was vanaf dat moment verliefd geworden op haar. Pure liefde was het, zonder enig fysiek contact. Na de mis wisselden ze met elkaar een communiebeeldje uit. Haar foto stond erop. Louis bewaarde dit kleinood zijn leven lang. De volgende weken spraken ze stiekem nog een paar keer met elkaar af. Louis nam dan haar hand en keek in haar ogen. Ze wendde de blik nooit af, alsof ze hiermee haar trouw beloofde. Als afscheid gaven ze elkaar een kus op de lippen, de tong bleef netjes binnen. Dat was het intiemste wat er ooit tussen hen gebeurd was. In die vroege

jaren zestig was het trouwens ondenkbaar om op die leeftijd al een vriendinnetje te hebben. ‘Maskeszot’¹ riepen zijn schoolkameraden hem dan ook snel na. Wellicht uit pure jaloezie omdat Anita ‘zijn lief’ was.

Anita werd echter sneller volwassen dan hij. Zij was al een jonge vrouw toen hij nog aan het puberen was. Ze trouwde toen ze amper negentien jaar was en verhuisde naar een andere gemeente. Louis had haar sindsdien nooit meer gezien.

Regelmatig nam Louis een kijkje op het bord waarop alle namen van de rusthuisbewoners genoteerd stonden. Vooral de nieuwkomers bestudeerde hij, benieuwd of er geen bekenden bij waren. Tot zijn verbazing had hij op een dag haar naam zien staan. Hij hoopte dat het niet zijn jeugdliefje was maar slechts een naamgenote. Louis was immers niet van plan om het beeld van Anita, dat hij meedroeg als jong meisje, nog aan te passen. Op YouTube-filmpjes zag hij genoeg wat ouderdom met mooie vrouwen deed. Hij was in zijn jonge jaren compleet zot geweest van Romina Power omdat ze sterk op Anita leek. Dat meisje kweelde ooit vrolijke liedjes met Al Bano, een Italiaan met wie ze een duo vormde. Ooit had ze meegespeeld in *Justine*, een verfilming van het sadistische boek van Marquis de Sade. Louis was er stiekem naar gaan kijken. Puur zonder siliconen, met haar zonnebruin vel, donkere tepels en uitdagende blik had Louis gefantaseerd dat zij Anita was. Als hij zag hoe ziekte en ouderdom al die mooie vrouwen van weleer afgetakeld hadden, dan paste hij voor het terugzien. *Let the memory stay.*

Het werd dus geen clichéverhaal waarin oude jeugdliefdes elkaar weer tegenkwamen in het bejaardentehuis.

Opnieuw verliefd werden en in de nadagen van hun leven nog gelukkig waren met elkaar. Nee, een happy end kwam er niet. Louis was wel nieuwsgierig geweest en hij had

¹ Dialect voor meisjesgek.

meerdere keren discreet naar haar geïnformeerd. De bevestiging dat het om zijn communiemeisje ging kreeg hij vrijwel direct. Haar leeftijd, geboortedorp, de naam van haar eerste echtgenoot: alles klopte. Ze was door een be-roerte gedeeltelijk verlamd toen ze in AVONDROOD opgeno-men werd. Hem zou ze dus ook niet komen opzoeken, Louis vond dat geruststellend. Voor alles is een tijd, en hun tijd was immers lang voorbij. Zo is nu eenmaal het leven. Louis werd uit zijn gedachten opgeschrikt toen de deur zonder kloppen openzwaaide. In een oogopslag viel hem di-rect het kitscherige vest op dat zijn zoon droeg. Zeker van een duur merk maar het paste noch bij zijn aangezicht noch bij zijn postuur. Louis liet het over zijn kant gaan en maakte er geen opmerking over. Hij had geen zin in ruzie, voorlopig toch nog niet. Zijn periode hier op aarde liep stil-aan ten einde maar in vrede afscheid nemen van het leven zou hij vandaag niet kunnen. Mocht Pietje de Dood nu bin-nenvallen, dan zou hij hem een schop onder zijn benige kont geven en zeggen: 'Kom later maar eens terug.' Louis' frustratie was zijn enige zoon Victor, die zijn dagen in le-digheid sleet. Hij had zijn hele leven gezwoegd met als doel vooruit te komen, iemand te zijn waar anderen naar opke-ken en daarin was hij goed geslaagd. Schriller kon het con-trast met Victor niet zijn. Zelfs voor een opvolger zorgen was aan hem niet besteed. Dat maakte Louis onrustig en chagrijnig. Staan huilen tegen de maan en de sterren hielp evenwel niet. Louis had al meermaals geprobeerd om zijn zoon onder druk te zetten. Het was echter allemaal boter aan de galg, zelfs voor zijn smeekbedes bleef hij doof. 'Doe wat je wilt met je leven maar bezwanger eens een vrouw zodat we ons fortuin niet aan een goed doel moeten geven', had hij hem tijdens zijn vorig bezoek nog toege-snauwd. Verwijten en onkiese uitspraken van zijn vader gleden van Victor echter af zoals een goed geoefende skiër dat doet op de gemakkelijkste piste van het skigebied. 'Dag pa. We zullen iets moeten doen met ons geld in Luxemburg.' Tussen vader en zoon was het blijkbaar de

gewoonte om meteen ter zake te komen. Om de koe dus direct bij de horens te vatten.

Louis zette het glas met een naamloos water erin neer en bekeek hem vragend

‘Waarom misschien?’

‘Omdat binnenkort het bankgeheim in Luxemburg opgeheven wordt en dan kunnen we geen kant meer op.’

De kranten hadden er bol van gestaan. Al degenen die in het buitenland nog met een verdoken spaarpot zaten, gingen zwaar boeten. Nu de verkiezingen naderden zette de staatssecretaris voor fraudebestrijding hier zijn tanden in. Zijn motto: eerst belastingen uit niet aangegeven inkomsten halen en dan pas nieuwe lasten opleggen, had Louis ook gelezen. Hij was er nauwelijks van onder de indruk geweest.

‘Die belastingparadijzen gaan hun melkkoeien toch niet slachten zeker!’ Hij bleef ervan overtuigd dat zijn resten al lang op een strooiweide zouden liggen voordat het allemaal zover kwam.

‘Ze zullen toch verplicht worden om bankgegevens uit te wisselen.’

‘Wat wilt ge daar mee zeggen?’

‘Dat ze aan de Belgische fiscus zullen moeten meedelen wie bij hen tegoeden heeft staan en dan zitten we met de gebakken peren.’

‘Ze kunnen toch iedereen niet over dezelfde kam scheren, gewoon zwart geld en crimineel geld dat afkomstig is van misdaad?’

‘En hoe kunnen ze dan het verschil zien volgens jou?’

‘Wij hebben ons geld eerlijk verdiend zonder iemand kwaad te berokkenen en enkel genomen wat ons toekwam’, zei Louis fel.

‘Het ontduiken van belastingen is wel onwettig.’

Louis trok zijn schouders op: ‘Wat stel je dan voor?’

Victor ijsbeerde door de kamer: ‘We hadden gebruik moeten maken van die regularisatieprocedure.’

‘En vijfendertig procent gaan betalen op uw eigen geld?’

‘Dat was helemaal nog niet zeker!’

‘Ik zeg je dat we daar vodden mee gingen krijgen?’

‘Met de fiscus?’

‘Ja alleszins, maar ook met de gerechtelijke instanties, want er loopt nog altijd een onderzoek tegen Bonneterie d’Alost en mij.’ In gedachten zag Louis hoe het Parket in ware maffiastijl bij hem thuis en op het bedrijf was binnengevallen. Niet gewoon. Alsof hij een of andere aanslag had gepleegd, zo agressief waren ze te werk gegaan. Maar uiteindelijk hadden ze niets gevonden. Veel aantijgingen maar geen enkel concreet bewijs. Uittreksels van zijn buitenlandse rekeningen had Louis nooit bijgehouden noch correspondentie, en wanneer hij belde voor een afspraak dan was het onder een valse naam die de bank hem gegeven had. Die voorzichtigheid was toen zijn geluk geweest, want onder elke steen en in elke kast hadden ze gezocht. Na twintig jaar onderzoek lag hun dossier nu wellicht ergens onder een laag stof, maar clementie hadden ze wel nog niet gekregen.

‘De bedrijfswereeld is naar de kloten en de commerce moet eraan’, had Louis toen woedend tegen de hoofdcontroleur gezegd.

‘Hou u maar kalm, ventje want dat zwarte geld van u zullen we zeker vinden’, had deze boos gereageerd.

‘Hebt gij al een keer zwart geld gezien?’ had Louis terug gebluft. En toen de man niet reageerde: ‘Geld is toch geld als het in uw portefeuille zit.’

De rechercheurs waren uiteindelijk vertrokken met tientallen dozen gevuld met jaarrekeningen, facturen, prijsoffertes en correspondentie.

‘Ik heb ook nog een stapel oude gazetten liggen, willen jullie die ook meenemen, dan ben ik ervan af’, had Louis hen nog uitdagend nageroepen.

Wat Louis toen en ook vandaag nog niet besepte was dat de fiscale wereld compleet veranderd was. Niemand van zijn generatie had het ooit voor mogelijk gehouden dat op een dag gans je vermogen bekend zou zijn. Zowel roerend als

onroerend. Het alziend oog van de Overheid weet niet alleen waar je staat, vanwaar je belt, wat je bekijkt of naar wie je mailt. Zij kennen ook de inhoud van de portemonnee, het saldo op de bank en de eigendommen die je bezit. De fiscus moet maar op één toets drukken en hij krijgt het ganse plaatje. Ook de banken werden met de jaren gemuilkorfd en gedegradeerd tot lakeien die alle verdachte transacties moesten doorgeven aan een centraal meldpunt. Big Brother is spelerei in vergelijking met dit allemaal.

Wat Louis altijd goed verborgen had gehouden waren de vijftien miljoen euro die in Luxemburg belegd werd. Dat geheim kwam nu dus op de helling te staan omdat er een automatische uitwisseling van inlichtingen tussen de Belgische en Luxemburgse belastingadministratie ingevoerd zou worden.

‘Wat we met dat geld in Luxemburg moeten aanvangen weet ik dus niet meer’, raketste Victor na een lange stilte het probleem opnieuw op.

‘Ik heb die centen toch liever wel dan niet.’ Louis keek stuurs voor zich uit.

‘We zitten tot aan onze lippen in de shit.’

‘Dan moet je zeker je hoofd niet laten hangen.’

‘Doe ik ook niet.’ Vader testte de alertheid van zijn zoon, maar zoals hij verwachtte begreep deze zijn zinspeling niet.

‘Kun je ons geld dan niet transfereren naar een land waar het bankgeheim wel nog blijft bestaan?’

‘De vraag is waar naartoe.’

‘Ik begrijp dat allemaal niet. Met geld in je zakken kun je toch overal terecht?’

Alles had Louis al overleefd. Op fysiek vlak de aftakeling: ouderdomsvlekken, spataders, krakende gewrichten en een postuur dat steeds meer naar de grond wees, de plaats waar hij binnen afzienbare tijd in zou terechtkomen. Menige financiële storm had hij getrotseerd: aandelencrashes, devaluaties, bankencrisissen en onheilstijdingen over de euro. Jarenlang had hij gewroet en gespaard om van een zorgeloze oude dag te genieten en nu kwam zijn zoon

hem vertellen dat hij geen raad wist met godverdomme vijftien miljoen euro.

Victor begon ook zijn geduld te verliezen. Tot de hersenen van zijn vader leek niets meer door te dringen, alsof ze vacuüm verpakt waren. Hij had hem al dikwijls uitgelegd dat je bij geen enkele bank meer welkom was met cash geld. Louis kon dat echter niet begrijpen; een bankier die geen geld aanvaardde was voor hem even vreemd als een jonge kerel die paste voor seks met een mooie vrouw.

‘Wat moeten we er dan mee doen, verbranden?’

Victor haalde zijn schouders op. De ruzie tussen de twee werd onafwendbaar.

Gelukkig werd er net op dat moment op de deur geklopt. Een blonde, knappe verpleegster bracht op een dienblad Louis’ middagmaal. Koninginnenhapje met puree en sla. Als dessert een crème brûlée.

‘Eet smakelijk, Louis!’

‘Bedankt Mona. Je ziet er goed uit.’ Gelukkig brengt zij wat zon in mijn leven, dacht hij, want met mijn zoon is het altijd miserie.

‘Pa, gij wordt hier toch goed verzorgd’, zei Victor. Bij hem was de opkomende storm eveneens geluwd. Ook dat was een karaktertrek van beiden: rap op hun paard maar ook snel bedaard.

‘Dat mag ook wel voor de prijs die ik hier betaal.’ Louis gaf een knipoogje naar Mona.

‘Ik laat je rustig eten.’

‘Ja, dat is goed. Check toch nog eens dubbel of er geen oplossing is voor wat we zojuist besproken hebben.’

‘Zal ik doen. Dag pa.’

In zichzelf mompelend liep Victor naar de parking. Intimideren en hem kleineren, daar was zijn vader goed in. Maar zelfs aan iets remediëren, dat was wat anders. Mocht mama nog leven, hij zou veel minder noten op zijn zang hebben.